

Uppföljning av geodatastrategi för Huddinge kommun avseende år 2024

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Geodatastrategins mål och resultat.....	3
Mål 1: Huddinge kommuns geodata är öppna	3
Mål 2: Huddinge kommuns geodata är användbara	4
Mål 3: Huddinge kommuns geodata är tillgängliga	5
Mål 4: Samverkan och dialog inom Huddinge kommun och med externa parter är väl etablerade	7
Personalresurser, kostnader och eventuella intäkter.....	8

Sammanfattning

Huddinge kommuns geodatastrategi 2022–2026 följs upp under programtiden genom en årlig uppföljning av den tillhörande handlingsplanen. Nedan beskrivs statusen för alla aktiviteter i handlingsplanen för de fyra målområdena.

Aktiviteter för mål 1 (*Huddinge kommuns geodata är öppna*) och mål 4 (*samverkan och dialog inom Huddinge kommun och med externa parter är väl etablerade*) ligger i fas med de förväntningar som finns på kommunen idag.

För mål 2 (*Huddinges geodata är användbara*) och mål 3 (*Huddinges geodata är tillgängliga*) är ungefär hälften av aktiviteterna genomförda. Under de två resterande åren av handlingsplanen kommer fokus ligga på följande återstående aktiviteter:

- Utse ansvarig för att dokumentera och förvalta processer för geodata inom samhällsbyggnadsprocessen (delmål 2:2)
- Digitalisering av befintliga detaljplaner (delmål 2:2)
- Ta fram och tillgängliggör riktlinjer för Huddinge kommuns Geodata (delmål 2:3)
- Ta fram geodata som saknas alternativt revidera identifierade geodata som ej håller tillförlitlig kvalitet (delmål 3:3)
- Fortsätta arbete med att ta fram en plan för grundläggande Geodata (delmål 3:3)

Flera aktiviteter har stor påverkan på samhällsbyggnadsprocessen och kräver samordning mellan olika verksamheter. För att säkerställa framdriften har några aktiviteter inkluderats i projektet Obruten samhällsbyggnadsprocess (ODS) som löper över 2024-2025.

Under förutsättning att involverade verksamheter kan frigöra resurser är prognosen att samtliga mål kommer att uppfyllas under strategiperioden.

Geodatastrategins mål och resultat

Huddinge kommuns geodatastrategi 2022–2026 skapar förutsättningar för att på ett bra sätt tillvarata framtagna geodata vilka utgör en strategisk resurs som behöver förvaltas som en tillgång. Genom geodatastrategin avser Huddinge kommun även att följa den rådande lagstiftningen kring hantering av geodata samt vara väl förberedda inför kommande krav.

Mål 1: Huddinge kommuns geodata är öppna

Prognos på måloppfyllelse

Motivering till bedömning av måloppfyllelse

Huddinge kommun tillhandahåller sedan implementeringen av kommunens egen öppna dataportal år 2020 ett stort antal öppna geodata utan kostnad.

Från och med den 9 februari 2025 kommer även ett antal av kommunens avgiftsbelagda geodata, bland annat adress- och byggnadsdata samt information om fastighetsgränser, tillhandahållas utan avgift via Lantmäteriets nationella dataplattform. Anledningen är att de ingår i förteckningen över särskilt värdefulla datamängder enligt EU-genomförandeförordning 2023/138 av EU-direktiv 2019/1024 om öppna data. Dessa offentliga data har stor socioekonomisk potential och ska finnas tillgängliga för användaren kostnadsfritt och med minimala rättsliga och tekniska begränsningar.

En utredning har gjorts vilka av Huddinge kommuns grundläggande geodata som ska tillhandahållas utan avgift, vad som är konsekvenserna och behov av ändrad finansiering. Utifrån det resultatet har det lagts ett stort arbete på att anpassa Huddinge kommuns geodataleveranser och tillhörande avtal med externa kunder.

För att tillgängliggöra de värdefulla datamängderna som Lantmäteriet ansvarar för har myndigheten satt upp

en nationell geodataplattform och leder ett arbete med att ta fram nationella specifikationer. Huddinge kommun bevakar utvecklingen av den nationella geodataplattformen för att kunna anpassa leverans och hämtning av geodata efter det.

Delmål	Aktivitet	Status och Kommentar
1.1: Huddinge kommun har en långsiktig plan för publicering av geodata som öppna data.	Ta fram riktlinjer för informationshantering rörande geodata, bland annat med avseende på publicering av öppna geodata, finansiering samt kommande lagkrav rörande särskilt värdefulla datamängder.	 I hög grad genomförd Huddinge kommun publicerar sedan ett antal år tillbaka ett stort antal öppna geodata via kommunens öppna dataplattform. I och med att ett antal av kommunens avgiftsbelagda data kommer tillhandahållas utan avgift via Lantmäteriets nationella dataplattform från och med den 9 februari 2025, har det lagts ett stort arbete på att anpassa Huddinge kommuns geodataleveranser och tillhörande avtal med externa kunder Huddinge kommun anpassar sina leveranser och hämtningar efter utvecklingen av den nationella geodataplattformen.

Mål 2: Huddinge kommuns geodata är användbara

Prognos på målpuppfyllelse

Motivering till bedömning av målpuppfyllelse

Sedan ett antal år tillbaka har Huddinge kommun en etablerad och förankrad geodataförvaltningsmodell där alla geodata har en informationsägare som ansvarar för att aktivt förvalta både geodata och metadata. I modellen ingår en årlig översyn av alla publicerade geodata.

Processen för framtagning och leverans av nya digitala detaljplaner enligt nationell standard är implementerad. Däremot finns det fler än 1 300 befintliga detaljplaner som behöver digitaliseras enligt samma standard. Ett pilotprojekt pågår för att ta fram en strategi och metodval.

Dokumentation av processflöden för geodata inom samhällsbyggnadsprocessen pågår och riktlinjer för leverans av geodata är under framtagning. Hittills har fokus legat på geodata kopplat till planering och förvaltning av vägar, anläggningar och parker. För att kunna slutföra aktiviteten krävs det att de involverade verksamheter dokumenterar och implementerar de kartlagda processer i deras rutiner och använder de framtagna specifikationerna vid beställning av geodata.

Delmål	Aktivitet	Status och kommentar
2:1: All geodata har en informationsägare och aktiv förvaltare	Genomföra årlig översyn av data samt tillhörande metadata av respektive informationsäggande verksamhet. - Inventera vilka geodata som har otydligt informationsägarskap. - Utreda och föreslå informationsägare för geodata som saknar detta.	 I hög grad genomförd Alla geodata publicerade på den gemensamma kartplattformen har en informationsägare och är beskrivna med metadata. Merparten av geodataäggande verksamheter har genomfört en årlig granskning av sina geodata och tillhörande metadata. Uppdateringsbehov har dokumenterats, vilka kommer följas upp under 2025.

Delmål	Aktivitet	Status och kommentar
	Öka användarvänligheten och sprid kunskap om informationsklassningsprocessen.	😊 I hög grad genomförd Informationsklassningsprocessen finns beskrivet på Insidan .
2:2: Processflöden för geodata inom kommunen är kända och dokumenterade	Identifiera och prioritera processflöden för geodata. - Utse ansvarig för att dokumentera och förvalta prioriterade processer	😞 Delvis genomförd Projektet Obruten digital samhällsbyggnadsprocess (ODS) fokuserar i ett första skede på processflöden för geodata vid planering och förvaltning av vägar, parker och anläggningar till förvaltning. Dialog pågår med verksamheter för att kartlägga processflöden och det har skapats ett utkast i kommunens processregister. Det har dock visats sig att många verksamheter använder interna checklistor istället för processregistret. På så sätt är det svårt att dela dokumentationen kring processerna med alla involverade. Det skulle behövas mer tydlighet från ledningen kring hur processflöden ska dokumenteras.
	Utifrån ny lagstiftning och nya verktyg föreslå hur geodata inom kommunens nya detaljplanearbete bör hanteras för att uppnå optimalt och effektivt arbetssätt.	😊 I hög grad genomförd Metodiken för publicering av nya detaljplaner enligt standard på Lantmäteriets geodataplattform är implementerad. PlanDirekt, en webbaserad applikation som gör det enkelt att skapa korrekta och tilltalande planbeskrivningar som följer Boverkets och Lantmäteriets nya föreskrifter, är implementerad.
	Ta fram förslag för ett enhetligt och strukturerat arbetssätt för digitalisering av befintliga detaljplaner enligt samma reglering som nya detaljplaner.	😞 Delvis genomförd 2024 startades ett projekt för att ta fram en metod för digitalisering av befintliga detaljplaner som kommer testas på sex utvalda planområden. Det har även tagits fram en strategi för kvalitetssäkring av gränser som behöver göras som första steg i digitaliseringsarbetet.
2:3: Upprättade geodata och geodatatjänster följer beslutade och vedertagna standarder	Ta fram och tillgängliggör riktlinjer för Huddinge kommuns Geodata	😞 Delvis genomförd Följande leveransspecifikationer tas fram: - Geodataleveranser generellt (klart) - Relationshandlingar för parker, vägar och anläggningar (klart, under utvärdering) - Geotekniska markundersökningar (under framtagning) - Platsrelaterade utredningar (kvarstår)
	Säkerställ att framtagna riktlinjer används vid kravställning och upphandling av verksamhetssystem, analyser och inventeringar.	😞 Delvis genomförd Specifikationerna behöver läggas till i verksamheternas rutiner för beställning av inventeringar och analyser. De behöver även publiceras på lämpligt ställe, exempelvis i tekniska handboken. Vid upphandling av verksamhetssystem ska geodataenheten kontaktas angående geodatarelaterade krav.

Mål 3: Huddinge kommuns geodata är tillgängliga

Prognos på måloppfyllelse

Motivering till bedömning av måluppfyllelse

Via den gemensamma kartmiljön får verksamheterna enkel tillgång till geodata. Under 2024 integrerades bland annat projektverktyget Antura med webbkartan för att ge en samlad bild över förloppen av alla samhällsbyggnadsprojekt inom Huddinge kommun. Integrationen kommer ge bättre förutsättningar för att styra projektportföljen.

Huddinge kommuns styr- och samverkansmodell för digitalisering skapar möjligheten att aktivt medverka vid upphandling och kravställning för att säkerställa att framtida system stödjer enkel delning av geodata.

Det har identifierats en del verksamhetskritiska data som saknas eller har otillförlitlig kvalitet. De mest kritiska är grundläggande geodata och geodata inom samhällsbyggnadsprocessen. Arbete att ta fram ett förslag för insamling och förvaltning av dessa kritiska geodatamängder pågår.

Delmål

Delmål	Aktivitet	Status och kommentar
3:1: Geodata som är tillgängliga inom Huddinge kommun, samt i vissa fall åtkomliga som öppna data, ökar.	Inventera var det finns geodata i andra system och som flera verksamheter kan ha nytta av, samt i vissa fall även till nytta för allmänhet som öppna data, och som skulle kunna delas genom integration med en gemensam kartmiljö.	 Löpande arbete Under 2024 prioriterades följande system: - BatMan, Trafikverkets databas för underhåll av konstruktionsbyggnader, så som broar och tunnlar. - RoSy, applikation för planering av gatubeläggning. Innehåller beläggningsplanen och även inventering av gatubeläggning, kantstöd och sidoanläggningar. - Antura, projektverktyg för samhällsbyggnadsprojekt. Visualiserar projektets förlopp och samlar nödvändig dokumentation.
	Ta fram en plan för att genom integration visualisera dessa i gemensam kartmiljö.	 Delvis genomförd - BatMan- och RoSy har integrationen färdigställt. - Integrationen mellan webbkartan och Antura har satts upp för pågående planer. Kvarstår att anpassa visualiseringen i webbkartan så att det speglar projektets genomförande på bästa sätt och lägga in områden för andra typer av samhällsbyggnadsprojekt.
3:2: Tekniska plattformar och infrastruktur inom Huddinge kommun stödjer enkel tillgång till geodata	Säkerställ att framtagna riktlinjer används vid kravställning och upphandling av verksamhetssystem, analyser och inventeringar.	 Löpande arbete Vid upphandling ska geodataenheten kontaktas angående formulering av geodatarelaterade krav. Kommunens geodatastrateg är tillsatt som stödjande funktion i den Operativa Portföljråden för digitaliseringen och kan på så sätt i tidigt skede ge inspel på digitaliseringsinitiativ.
	Fortsätta arbetet med att automatisera geodataleveranser för att möjliggöra effektivare tillgång på geodata såväl internt som för externa aktörer.	 Löpande arbete Nya automatiserade flöden utvecklas löpande efter behov. Några exempel är återkommande leveranser till avtalskunder, inhämtning av data från andra myndigheter eller regelbundna beräkningar utifrån olika källdata.

Delmål	Aktivitet	Status och kommentar
3:3: Verksamhetskritiska geodata som saknas och kan skapas, ska tas fram	Utifrån prioriterade processer (delmål 2:2) identifiera verksamhetskritiska geodata som saknas alternativt ej håller tillförlitlig kvalitet. - Tillsätta projekt med uppdrag att ta fram alternativt revidera identifierade geodata	 Delvis genomförd Två projekt pågår för framtagning av verksamhetskritiska Geodata: - Under 2024 startades ett projekt för att tillgängliggöra geotekniska markundersökningar via webbkartan. Alla befintliga digitala markundersökningarna har strukturerats upp och publicerat i webbkartan. Projektet fortsätter under våren 2025 med att skanna in och publicera alla analoga geotekniska undersökningar, samt ta fram en specifikation för beställning av nya utredningar. Målet är att sedan använda samma metod för alla platsrelaterade utredningar som tas fram under samhällsbyggnadsprocessen, så att de går att hitta, återanvända, visualisera och kombinera. -En inventering har gjorts av vilka data saknas till planering och förvaltning av parker, vägar och anläggningar. Under senaste året har bland annat väghållare för enskilda vägar uppdaterats. Stadsmiljöavdelningen och kommunala bolagen jobbar intensivt med insamling av olika typer av skötselobjekt och -ytor.
	Ta fram en långsiktig, ändamålsenlig och förankrad plan för grundläggande insamling av geodata (ortofoto, laserdata, 3D, etc.) samt hur denna plan ska förvaltas och revideras.	 Delvis genomförd Periodicitet för beställning av kommundäckande flygfotografering för ortofoto, stereobilder och snedbilder, samt flygburen laserskanning har fastslagits. Kommunens grundläggande geodata har kvalitethöjts och en 3D stadsmodell har framställts genom en omfattande fotogrammetrisk kartering utifrån stereobilderna från 2023. Under kommande år ska det utvärderas vilka verktyg behövs för att upprätthålla och ytterligare höja kvalitén.

Mål 4: Samverkan och dialog inom Huddinge kommun och med externa parter är väl etablerade

Prognos på måloppfyllelse

Motivering till bedömning av måloppfyllelse

För att nå största möjliga nytta och ta tillvara geodata som en gemensam strategisk resurs jobbas det aktivt med information, utbildning och samverkan inom kommunen. Det samverkas aktivt i olika nätverk och genomförs kontinuerlig omvärldsbevakning, vilket skapar förutsättningar för innovation.

Delmål	Aktivitet	Status och kommentar
4:1: Huddinge kommuns medarbetare har relevant kompetens inom geodata	Löpande informera berörda verksamheter kring relevanta aktiviteter inom geodataområdet.	 Löpande arbete Några gånger per år skickas det ut ett nyhetsbrev. Det finns möjlighet för alla kommunanställda att delta i utbildningar. Det finns en aktiv grupp av geodataanvändare, så kallade superusers, som representerar verksamheter från olika förvaltningar inom kommunen. Nätverket uppfyller en viktig roll i genomförande av geodatastrategin.
4:2: Huddinge kommun har en aktiv samverkan kring geodata	Inrätta en digital kanal för löpande dialog kring kommunens geodata, efterlevnad av handlingsplanens aktiviteter samt strategins måluppfyllnad.	 Löpande arbete En digital informationskanal finns på insidan under gruppen "Geodata och GIS" och uppdateras löpande.
	Fortsätt aktivt utveckla samverkan i befintliga nätverk kring geodata, tex Södertörnssamverkan, Storstockholm geodatasamverkan, Statliga lantmäteriets geodataråd, Geoforum Sverige etc.	 Löpande arbete Förvaltningens geodataenhet är aktiv i flera nätverk och har deltagit i flera konferenser. Huddinge kommun är med i styrelsen för GISS (Geografisk informationssamverkan inom Stockholms län). Lantmäterichefen är ordförande för SGD (Södertörns geodatasamverkan) och är förvaltningen är delaktiga i dess arbetsgrupper. Därtill har det även tagits direktkontakt med ett antal kommuner i syfte att omvärldsbevaka specifika aktiviteter. Bland annat har Täby kommuns geodataenhet varit på studiebesök hos Huddinge kommun och förvaltningen har varit på besök hos Sundbybergs kommun.
	Inventera löpande vilka nya externa nätverk kring geodata som kommunen bör delta i, t.ex. byggföretag	 Löpande arbete Huddinge kommun har gått med i styrelsen av Topodirekt användarförening och blivit medlem i det nya FME-nätverk för Sveriges kommuner.

Personalresurser, kostnader och eventuella intäkter

Alla verksamheterna som äger geodata behöver säkerställa personalresurser för att genomföra de löpande aktiviteterna i handlingsplanen. Samtidigt krävs det att lantmäteriafdelningen inom miljö- och bygglövsförvaltningen har tillräckligt med personalkapacitet för att utveckla geodatainfrastruktur och -processer samt facilitera och följa upp aktiviteterna i handlingsplanen.

För att möjliggöra smart användning av samhällsbyggnadsdata och att uppfylla nationella krav kring digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen genomförs under 2024–2025 ett kommunövergripande projekt. Uppdraget är att påbörja resan att på ett strukturerat sätt utveckla en obruten digital samhällsbyggnadsprocess. I projektet deltar resurser från berörda verksamheter inom samhällsbyggnadsavdelningen och miljö- och byggnadsförvaltningen.

En del av aktiviteter som genomfördes under 2024 har finansierats via Digitaliseringspotten:

1. Uppsättning av utredningsdatabas och tillgängliggörande av befintliga geotekniska undersökningar

Baserat på hittills genomförda besök i utvalda ledningsgrupper och arbetsgrupper inom kommunkoncernen kan konstateras att det finns ett omfattande behov av insatser som inte ryms inom verksamheternas befintliga budgetramar. Större kostnader för prioriterade aktiviteter:

1. Uppdatering kommunens grundläggande geodata (delmål 3:3)
2. Tillgängliggöra utredningar framtagna under samhällsbyggnadsprocessen (delmål 3:3)
3. Digitalisering befintliga detaljplaner (delmål 2:2)
4. Utveckling tekniska plattformar och infrastruktur (delmål 3:1)